

06/12

Finanční prostředky státního rozpočtu určené na programy podpory regionálního rozvoje

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2006 pod číslem 06/12. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Mgr. Marie Hošková.

Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a užití finančních prostředků státního rozpočtu určených na programy podpory regionálního rozvoje a systém hodnocení očekávaných přínosů.

Kontrolu provedly v době od března 2006 do září 2006 skupiny kontrolujících NKÚ z odboru dopravy, průmyslu a hospodářství a z územních odborů střední Čechy, severozápadní Čechy, severovýchodní Čechy, jižní Čechy, jižní Morava a severní Morava. Kontrolováno bylo období od roku 2000 do roku 2005, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

Kontrolovanými osobami byly:

Ministerstvo financí (dále jen „MF“);

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“);

vybraní příjemci prostředků státního rozpočtu:

statutární město Kladno; statutární město Liberec; statutární město Most; statutární město Ostrava; město Čáslav, okres Kutná Hora; město Frýdlant nad Ostravicí, okres Frýdek-Místek; město Hrádek nad Nisou, okres Liberec; město Králův Dvůr, okres Beroun; město Litomyšl, okres Svitavy; město Litvínov, okres Most; město Locket, okres Sokolov; město Meziboří, okres Most; město Mikulov, okres Břeclav; město Písek; město Polička, okres Svitavy; město Sokolov; město Svitavy; obec Borová, okres Svitavy; obec Lažiště, okres Prachatice; obec Vrdy, okres Kutná Hora;

FK SIAD MOST, U stadionu 275, Most; Kuželkářský klub Slovan Rosice u Brna, Trávníky 74, okres Brno-venkov; Mladý golf na Královské Vartě, Krátká 359, Lázně Kynžvart, okres Cheb; Orel jednota Telnice, Masarykovo nám. 7, okres Brno-venkov; SK Buldoci Karlovy Vary-Dvory, ul. 1. máje č. 354/20, Karlovy Vary; SK Kladno, Fr. Kloze 2628, Kladno; Tělovýchovná jednota Blatná, okres Strakonice; VÍTKOVICE ARÉNA, a. s., Ruská č. p. 3077/135, Ostrava-Zábřeh.

Námítky proti kontrolnímu protokolu podané SK Kladno byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách a odvolání SK Kladno proti rozhodnutí o námítkách bylo vypořádáno usnesením senátu NKÚ.

S e n á t NKÚ (ve složení: Mgr. Marie Hošková – předsedkyně, Ing. Jiří Adámek, JUDr. Jan Holeček, Mgr. Ing. Jiří Kalivoda – členové) na svém zasedání konaném dne 21. 11. 2006

s c h v á l i l usnesením č. 06/12/27

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

Finanční podpora regionálního rozvoje ze státního rozpočtu je nástrojem státní regionální politiky. Ústředním orgánem státní správy ve věcech regionální politiky a správcem finančních prostředků určených k jejímu zabezpečování je MMR. V letech 1998 až 2000 schválila vláda na návrh MMR základní dokumenty regionální politiky, s cílem vytvořit její koncepční, legislativní a institucionální rámec odpovídající pojetí regionální politiky Evropské unie (dále jen „EU“):

- „Zásady regionální politiky vlády České republiky“ schválila vláda usnesením ze dne 8. dubna 1998 č. 235. Ty definovaly základní cíle, principy, nástroje, programové dokumenty a institucionální rámec regionální politiky a podporované regiony a byly promítnuty do zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, přijatého s účinností od 1. ledna 2001.
- „Strategii regionálního rozvoje České republiky“ jako základní koncepční dokument regionální politiky do roku 2006 schválila vláda usnesením ze dne 12. července 2000 č. 682.

Globálním cílem regionální politiky je přispívat k harmonickému a vyváženému rozvoji jednotlivých regionů a snižovat rozdíly v úrovni jejich rozvoje. Regionální politika EU je založena na pěti základních principech (programování, partnerství, doplňkovost, koncentrace, monitorování a vyhodnocování), zakotvených v nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, o obecných ustanoveních o strukturálních fondech (dále jen „nařízení Rady (ES) č. 1260/1999“):

- Principy programování a partnerství vycházejí z potřeby koncepčního, programového přístupu k řešení regionálních problémů, ve spolupráci příslušných subjektů na úrovni místní, regionální, národní a EU. Programové zabezpečení podpory regionálního rozvoje v ČR tvoří národní programy, definované zákonem č. 248/2000 Sb. (státní program regionálního rozvoje, program rozvoje územního obvodu kraje) a financované z veřejných rozpočtů, a programy EU, definované nařízením Rady (ES) č. 1260/1999 (operační program) a spolufinancované ze strukturálních fondů EU.
- Principy doplňkovosti a koncentrace vycházejí ze zásady, že podpora z veřejných rozpočtů a strukturálních fondů EU je pouze doplňkovým zdrojem k vlastním zdrojům příjemce podpory a je koncentrována na rozvoj regionů s dlouhodobě nejnižší úrovní hospodářského a sociálního rozvoje. Zákon č. 248/2000 Sb. definuje obecně tyto regiony jako strukturálně postižené, hospodářsky slabé, venkovské a ostatní (bývalé vojenské prostory, pohraniční regiony, regiony s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností). Konkrétně jsou tyto regiony vymezeny územími okresů ve Strategii regionálního rozvoje České republiky a pro období let 2004 – 2006 v usneseních vlády ze dne 16. července 2003 č. 722, ze dne 7. ledna 2004 č. 24 a ze dne 20. října 2004 č. 1005. Pro potřeby spojené s koordinací regionální politiky EU bylo zákonem č. 248/2000 Sb. zřízeno na území ČR osm regionů s označením NUTS 2 (z francouzského Nomenclature des unités territoriales statistiques), jmenovitě Praha, Střední Čechy, Jihozápad, Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Střední Morava a Moravskoslezsko. Tyto regiony, vymezené územími krajů, dosahují – s výjimkou Prahy – méně než 75 % průměru úrovně hrubého domácího produktu EU.
- Princip monitorování a vyhodnocování je založen na průběžném sledování finanční a věcné realizace programů a vyhodnocování jejich efektivnosti a účelnosti.

Finanční podpora regionálního rozvoje ze státního rozpočtu je součástí programového financování reprodukce majetku, upraveného vyhláškou č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, vydanou MF.

Kontrole byly podrobeny „Regionální program podpory rozvoje severozápadních Čech a Moravskoslezského regionu“, „Regionální program podpory rozvoje vybraných hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionů“, „Regionální program podpory rozvoje průmyslových podnikatelských subjektů na území NUTS 2 Severozápad a Moravskoslezsko a dalších regionech se soustředěnou podporou státu“, „Regionální program podpory obnovy a výstavby technické infrastruktury v bývalých vojenských újezdech Ralsko a Mladá“, financované z kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo pro místní rozvoj, a program „Podpora rozvoje a obnovy regionální infrastruktury“, financovaný z rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa (dále jen „kapitola VPS“).

Kontrola NKÚ posuzovala hospodárnost, efektivnost a účelnost finanční podpory z výše uvedených programů. Kontrole na MMR a MF byl podroben proces přípravy, financování, monitorování a vyhodnocování programů. U vybraných příjemců státní podpory, z nichž většinu tvořily obce a občanská sdružení, bylo kontrolováno dodržení právních předpisů a pravidel MMR a MF při čerpání a užití státní podpory.

Poznámka: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole MMR

1. Charakteristika programů

Vláda v roce 1999 přijala na návrh MMR čtyři národní programy regionálního rozvoje (dále jen „Národní programy“):

- Regionální program rozvoje severozápadních Čech, schválený usnesením vlády ze dne 31. května 1999 č. 535 (dále jen „Národní program č. 1“),
- Regionální program podpory rozvoje Ostravského regionu, který vzala vláda na vědomí usnesením ze dne 23. června 1999 č. 633 (dále jen „Národní program č. 2“),
- Regionální program podpory rozvoje vybraných hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionů, který vzala vláda na vědomí usnesením ze dne 22. prosince 1999 č. 1353 (dále jen „Národní program č. 3“),
- Program rozvoje bývalých vojenských újezdů Ralsko a Mladá, schválený usnesením vlády ze dne 16. června 1999 č. 619 (dále jen „Národní program č. 4“).

Národní program č. 1 obsahoval opatření k zajištění v gesci MMR, ostatní Národní programy byly koncipovány jako integrované, s opatřeními k zajištění v gescích více ministerstev a krajů. MMR bylo vládou určeno jako garant pro vyhodnocování přínosů Národních programů. MMR k zajištění gescně příslušných opatření přijalo v roce 2000 čtyři dílčí programy (dále jen „Programy“):

- Regionální program podpory rozvoje severozápadních Čech a Moravskoslezského regionu, schválený usnesením vlády ze dne 19. dubna 2000 č. 383 (dále jen „Program č. 1“),
- Regionální program podpory rozvoje průmyslových podnikatelských subjektů na území NUTS 2 Severozápad a Moravskoslezsko a dalších regionech se soustředěnou podporou

státu (dále jen „Program č. 2“), schválený usnesením vlády ze dne 19. dubna 2000 č. 383, s cílem vytvořit podmínky pro vznik nových pracovních míst podporou rozvoje průmyslových podnikatelských subjektů.

- Regionální program podpory rozvoje vybraných hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionů (dále jen „Program č. 3“), se společným prioritním cílem přispívat k rozvoji infrastruktury malého a středního podnikání podporou investiční přípravy průmyslových ploch a objektů pro podnikání a revitalizace zastaralých a nevyužívaných průmyslových areálů a k rozvoji cestovního ruchu podporou výstavby a rekonstrukce sportovních a rekreačních zařízení, památkově chráněných objektů apod.
- Regionální program podpory obnovy a výstavby technické infrastruktury v bývalých vojenských újezdech Ralsko a Mladá (dále jen „Program č. 4“), s cílem přispět k rozvoji podnikatelských aktivit na území bývalých vojenských újezdů podporou výstavby a obnovy technické infrastruktury obcí.

2. Zdroje a průběh financování Programů

MMR poskytlo na financování Programů v letech 2000 – 2005 formou dotace částku 3,5 mld. Kč, přičemž 80 % prostředků směřovalo do strukturálně a hospodářsky nejpostiženějších regionů NUTS II Severozápad a Moravskoslezsko. Zájem o dotace v letech 2000 – 2005 značně převýšil disponibilní zdroje, když vyhověno bylo cca 28 % počtu přijatých žádostí a poskytnutá dotace činila cca 22 % požadovaných finančních prostředků ze všech žádostí. Přehled o počtu žádostí a výši dotací je uveden v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Celkem
Předložené žádosti (počet)	491	502	618	513	2 109	606	4 839
Schválené žádosti (počet)	224	208	75	232	222	382	1 343
Požadovaná dotace v mil. Kč	2 072,8	2 739,0	3 045,6	2 175,4	4 842,3	1 754,7	16 629,8
Poskytnutá dotace v mil. Kč	821,3	654,0	285,1	721,3	549,7	617,3	3 648,7
Čerpaná dotace v mil. Kč	761,0	649,2	282,9	704,9	538,7	576,0	3 512,7

Příjemcem podpory u Programů č. 1, 3 a 4 byla obec a u Programu č. 2 fyzický nebo právnický podnikatelský subjekt. Dotace měla doplňkový charakter a její výše činila 50 až 85 % celkových nákladů akce. Pouze u dotačního titulu zaměřeného na obnovu a rekonstrukci území postižených živelnou nebo jinou pohromou mohla ve zvláště odůvodněných případech, potvrzených příslušným krajským úřadem výše dotace činit až 100 % celkových nákladů akce.

3. Systémové nedostatky

3.1 MMR nestanovilo časový a finanční rámec Národních programů, jak vyžaduje princip programování.

Princip programování podpory v obecné rovině vyžaduje stanovit zejména cíle, priority podpory, opatření k jejich zajištění a časový a finanční rámec realizace podpory. U programu podpory regionálního rozvoje předepsaly jeho základní obsah Zásady regionální politiky vlády České republiky a legislativně ho upravil zákon č. 248/2000 Sb. Program má mj. obsahovat vymezení potřebných finančních prostředků na jednotlivá opatření, včetně

jejich rozdělení dotčeným ústředním správním úřadům a krajům, a časové období jeho platnosti.

MMR v Národních programech č. 1 a č. 4 nestanovilo časové období jejich platnosti a finanční rámec stanovilo ve všech Národních programech pouze na jeden rok, bez rozdělení na jednotlivá opatření.

3.2 MMR nemonitorovalo a nevyhodnocovalo přínosy u Národních programů ani pro tuto činnost nevytvořilo dostatečné výchozí podmínky. Nedostatečně vyhodnocovalo i Programy.

MMR v Národních programech nestanovilo žádné ukazatele ani opatření k monitorování a vyhodnocování. Kvantifikace definovaných programových cílů pomocí vhodných monitorovacích ukazatelů je přitom základem pro monitorování a vyhodnocování a EU u programů strukturálních fondů pracuje s celou soustavou ukazatelů výstupů, stanovených na úrovni jednotlivých akcí programu (kusy, objemy, délky, plochy), a ukazatelů výsledků a dopadů, stanovených na úrovni programu jako celku, a jeho priorit a opatření (např. počet nově vytvořených pracovních míst, rekvalifikovaných zaměstnanců, míra nezaměstnanosti, turistické návštěvnosti, hrubý domácí produkt).

MMR hodnocení Národních programů neprovedlo, ačkoliv mělo vládou uloženo vyhodnotit jejich přínosy za roky 2000 až 2002 a každoročně ji informovat. MMR vládu informovalo pouze o Programech, kde však hodnotilo pouze finanční realizaci. Věcná realizace nebyla v důsledku absence ukazatelů hodnocena vůbec nebo nebylo možné vykázané údaje s ničím porovnat. Od roku 2003 přestalo MMR vládu informovat.

Např. u Programu č. 1, podporujícího rozvoj infrastruktury malého a středního podnikání a cestovního ruchu, byly v informaci pouze vyjmenovány významnější akce s uvedením částky poskytnuté podpory. U Programu č. 3 se stejným zaměřením podpory byla vláda tři roky po sobě pouze informována, že program plní účel, ke kterému byl zřízen, velmi dobře.

Informace pouze o Programech jako o dílčích opatřeních přitom nemohly mít žádnou vypovídací hodnotu s ohledem na naplňování cílů Národních programů č. 2 až č. 4, které byly koncipovány průřezově, s cílem výrazně stimulovat hospodářský a sociální rozvoj regionů.

Např. Národní program č. 4 obsahuje 13 vzájemně se podmiňujících opatření (v gescích čtyř ministerstev) zaměřených na rekonstrukci technické infrastruktury obcí, výstavbu technické infrastruktury průmyslové zóny, rekonstrukce bytových domů v majetku obcí, asanace území, výstavby mostu přes řeku Labe, privatizace objektů atd. Program č. 4 z toho zajišťuje pouze jedno opatření, zaměřené na podporu rekonstrukce technické infrastruktury obcí (vodovod, kanalizace, plynovod, místní komunikace, veřejné osvětlení, orientační a informační systém).

3.3 MMR princip monitorování a vyhodnocování regionální politiky EU nezahrnulo do podmínek národní regionální politiky.

MMR ve Strategii regionálního rozvoje České republiky uvedlo, že aplikace regionální strukturální politiky EU na regionální rozvoj v České republice znamená uvést do života a zakotvit do připravovaného zákona o podpoře regionálního rozvoje základní principy regionální politiky EU a citovalo pět základních principů – programování, partnerství, koncentrace, doplňkovost a monitorování a vyhodnocování – s odkazem na příslušné články

nařízení Rady (ES) č. 1260/1999. Princip monitorování a vyhodnocování však do návrhu zákona č. 248/2000 Sb. nezahrnulo.

3.4 MMR v rozporu s vyhláškou č. 40/2001 Sb. předložilo MF ke schválení neúplnou dokumentaci Programů a do roku 2004 Programy realizovalo bez jejího schválení.

MMR v dokumentaci Programů předložené v roce 2001 na MF nestanovilo technicko-ekonomické parametry, resp. uvedlo pouze jejich názvy (nově vytvořená pracovní místa, vodovody, kanalizace, cyklostezky, průmyslové plochy atd.) a měrné jednotky (počty, metry běžné, čtvereční, krychlové, kusy) bez stanovení hodnot. MMR kontrole NKÚ nepředložilo stanovisko MF k dokumentaci, pouze sdělilo, že nebyla schválena. Úplnou dokumentaci předložilo na MF až v roce 2004, a s technicko-ekonomickými parametry stanovenými pro období realizace počínaje až tímto rokem. MF dokumentaci schválilo.

3.5 MMR vytvořený informační systém pro přípravu a předběžné hodnocení programových dokumentů obsahuje některé neaktuální údaje.

Kvalitu přípravy koncepčních a programových dokumentů koncem 90. let negativně ovlivňovala neúplná a neaktuální datová základna (data z let 1995 až 1997) pro zpracování analýzy stávajícího stavu regionálního rozvoje a hodnocení regionálních disparit. Vláda proto uložila MMR ve spolupráci s příslušnými resorty do konce roku 2001 aktualizovat regionálně-odvětvovou analýzu ČR z roku 1999 a do konce roku 2002 připravit „Integrovaný regionální informační systém (IRIS)“ pro sledování a vyhodnocování regionálních disparit. MMR uložené úkoly ve stanovených termínech zabezpečilo, ale informační systém dále plně neaktualizovalo a neaktualizovalo ani regionálně-odvětvovou analýzu.

3.6 MMR nezavedlo společné programování podpory regionálního rozvoje ze státního rozpočtu a strukturálních fondů EU.

V roce 2005 vláda v souvislosti s programovou přípravou čerpání pomoci z fondů EU na období 2007 – 2013 uložila ministru pro místní rozvoj ve spolupráci s dalšími ministry analyzovat možnosti přesunu výdajů státního rozpočtu určených na financování národních regionálních programů na operační programy spolufinancované ze strukturálních fondů EU a veškeré národní programy, které lze podpořit z prostředků EU, nahradit společnými programy.

MMR do ukončení kontroly žádný z národních regionálních programů nenahradilo, přestože objednané analýzy provedené specializovanou firmou ukázaly např. u Programů č. 1 a č. 3 téměř 100% překryv dotačních titulů se zaměřením „Operačního programu průmysl a podnikání“, spolufinancovaného ze strukturálních fondů EU.

III. Skutečnosti zjištěné při kontrole MF

1. Charakteristika programu

MF v roce 2002 založilo program „Podpora rozvoje a obnovy regionální infrastruktury“ (dále jen „Program“), do kterého zařazovalo jmenovitě určené akce, které Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR zařazovala do kapitoly VPS na základě pozměňovacích poslaneckých návrhů k návrhu zákona o státním rozpočtu. Program zahrnoval rovněž akce sjednané osobně ministrem financí při politických jednáních k přípravě návrhů státních

rozpočtů a schválené v kapitole VPS na podkladě návrhu MF, resp. vládního návrhu zákona o státním rozpočtu. Jednalo se o akce obcí, měst, tělovýchovných svazů a jednot, sportovních klubů a dalších subjektů.

MF v roce 2003 k Programu zpracovalo a o rok později upravilo „Zásady pro poskytování prostředků státního rozpočtu při financování programů reprodukce majetku“ (dále jen „Zásady“). V Zásadách vymezilo účel podpory, příjemce podpory, technické parametry pro hodnocení výstupu akcí a celého programu, stanovilo obsah žádostí a podobně.

2. Zdroje a průběh financování Programu

MF začlenilo financování Programu jako samostatnou položku do kapitoly VPS a na financování Programu poskytlo v letech 2002 – 2005 formou dotace částku 4,4 mld. Kč. MF provedlo v průběhu financování celkem 60 rozpočtových opatření, kdy prostředky převedlo do jiných programů v rámci kapitoly VPS a naopak. Důvodem byla např. skutečnost, že investiční záměr akce neodpovídal Zásadám nebo se změnil účel akce. Přehled o celkové výši dotací a počtu podpořených akcí v kontrolovaném období je v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2

	Schválený rozpočet (v mil. Kč)	Počet akcí	Upravený rozpočet (v mil. Kč)	Skutečné čerpání (v mil. Kč)	Počet realizovaných akcí
2002	–	–	9,00	9,00	1
2003	230,25	38	264,05	259,99	34
2004	2 231,55	363	2 129,25	2 109,91	350
2005	2 486,00	443	2 072,20	2 023,07	370
Celkem	4 947,80	844	4 474,50	4 401,97	755

3. Systémové nedostatky

3.1 Program s regionálním aspektem v názvu se neřídí pravidly a principy regionální politiky. Neobsahuje cíle, priority, opatření, časový a finanční rámec a monitorovací ukazatele, podpora není soustředěna do hospodářsky a strukturálně postižených regionů a nemá pouze doplňkový charakter.

Program nevychází z regionální ani jiné oficiální státní (resortní) politiky. MF v Zásadách pouze obecně uvedlo, že „Program zahrnuje státní podporu obcím a krajům, resp. sportovním organizacím nebo jiným subjektům, při mimořádném řešení potřeb v oblasti regionální infrastruktury“. MF jiné cíle nestanovilo a neupřesnilo očekávané přínosy a dopad na regionální infrastrukturu.

MF ponechalo upřesnění potřeb v oblasti regionální infrastruktury na žadatelích. U vybraných akcí pouze zpětně zkontrolovalo, zda odpovídají Zásadám. Podpořené akce byly zaměřeny zejména na investice a opravy sportovních zařízení, komunikací a budov v obcích. Žadatelé byli povinni mj. v žádosti uvést zdůvodnění nezbytnosti akce. U většiny kontrolovaných akcí žadatelé nezbytnost stavby zdůvodňovali potřebou zlepšit kvalitu zázemí pro sport a relaxaci obyvatel, rozšířit kapacitu sportovních zařízení a podobně.

Pouhá čtvrtina celkového objemu poskytnuté dotace směřovala do regionů strukturálně a hospodářsky postižených a regionů s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností, které vymezila vláda ve svých usneseních. MF určovalo výši podpory u jednotlivých akcí

zejména na základě výše uvedené v pozměňovacích návrzích v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR při projednávání zákona o státním rozpočtu a výše dotace mohla činit až 100 % nákladů. U 43 kontrolovaných akcí se její výše pohybovala od 16 do 100 % nákladů, přičemž u poloviny akcí byla vyšší než 90%. Její průměrná výše činila 5,8 mil. Kč a nejvyšší podporu MF poskytlo na rekonstrukci a dostavbu areálu Městského stadionu v Liberci ve výši 165 mil. Kč.

3.2 Program nesplňoval požadavky právních předpisů stanovené pro programové financování.

MF nezpracovalo dokumentaci Programu, která by odpovídala ustanovením rozpočtových pravidel a vyhlášce č. 40/2001 Sb. a administraci programu zajišťovalo bez této dokumentace. Podle jeho vlastního vyjádření ji nahradilo Zásadami, které však nesplňovaly požadavky na dokumentaci. MF v Zásadách zejména nestanovilo termíny přípravy, realizace a vyhodnocení, nezpracovalo bilanci investičních a neinvestičních potřeb a zdrojů financování a nevypracovalo příslušné formuláře. Věcné cíle programu nespécifikovalo a stanovilo technicko-ekonomické, časové a finanční parametry přípravy a realizace pouze u jednotlivých projektů.

3.3 MF v některých případech nepostupovalo v souladu se svými Zásadami.

- Podle Zásad lze z dotace hradit pouze náklady stavební a technologické části stavby a náklady údržby a oprav této části. MF u dvou příjemců dotovalo i nákup budovy, nákup multimediální a výpočetní techniky včetně softwaru, nákup nábytku, sněžného skútru a rolby, a to celkovou částkou 11 mil. Kč.
- Podle Zásad může výše dotace u novostaveb činit maximálně 70 % nákladů stavební a technologické části. MF dotovalo 3 novostavby do výše 98 % až 100 % nákladů, a to celkovou částkou 40,1 mil. Kč

IV. Nedostatky zjištěné při kontrole u příjemců dotací

1. Oblast užití dotace

- Statutární město Kladno, obec Borová, SK Kladno a SK Buldoci Karlovy Vary-Dvory porušily rozpočtovou kázeň použitím prostředků dotace v rozporu s povinnostmi stanovenými MF a MMR v rozhodnutích o účasti státního rozpočtu na financování akce. Statutární město Kladno nedodrželo povinnost nepoužít na akci dotaci z jiných zdrojů a v případě nižších skutečných nákladů akce než projektovaných vrátit odpovídající část čerpané dotace do státního rozpočtu. Statutární město použilo na akci dotaci 1 mil. Kč z rozpočtu kraje a do státního rozpočtu nevrátilo 114 tis. Kč. Obec Borová z poskytnuté dotace 1 mil. Kč určené na úhradu nákladů stavební části stavby hradila i neinvestiční náklady na sportovní vybavení v částce 42,5 tis. Kč. SK Kladno z poskytnuté dotace 52,8 mil. Kč určené na úhradu nákladů stavební a technologické části stavby hradil i pořízení a změny projektové dokumentace v celkové částce 2,9 mil. Kč. SK Buldoci Karlovy Vary-Dvory z poskytnuté dotace 9 mil. Kč určené na rekonstrukci škvárového hřiště na hřiště s umělým povrchem uhradil rekonstrukci hřiště travnatého.
- Město Svitavy nedodrželo podmínku MMR nepřevádět majetek pořízený s účastí dotace po dobu pěti let na jinou právnickou nebo fyzickou osobu. Z celkové výměry 32 tis. m² zainvestovaných pozemků průmyslové zóny s účastí 2,8 mil. Kč státní dotace odprodalo

rok a půl po dokončení této akce 10,7 tis. m² pozemků fyzické osobě za kupní cenu 2,1 mil. Kč.

- Město Loket čerpalo dotaci 5,5 mil Kč na rekonstrukci bývalého muničního skladu na ekofarmu pro chov jelenovité zvěře. Stavbu však po jejím dokončení pronajalo v rozporu se stanoveným účelem na deset let fyzické osobě k chovu a výcviku jezdeckých koní.

2. Oblast financování akcí

- Statutární město Most, města Čáslav, Frýdlant nad Ostravicí, Meziboří, Polička, obec Vrdy a SK Kladno hradily smluvní dodávky stavebních prací nedoložené průkazně jejich věcným plněním (soutisky provedených prací apod.). Tak např. město Čáslav uhradilo u rekonstrukce místních komunikací 2,9 mil. Kč za práce nezaznamenané ve stavebním deníku a u rekonstrukce městských lázní uhradilo fakturu za měsíc prosinec ve výši 2,6 mil. Kč, přestože podle záznamů stavebního deníku žádné stavební práce v tomto období neprobíhaly. SK Kladno uhradil tři faktury na částku 12,5 mil. Kč a obec Vrdy uhradila fakturu na částku 3,5 mil. Kč, nedoložené soupisem provedených prací v rozporu se smluvním ujednáním. SK Kladno uhradil částkou 1,2 mil. Kč náklady rekonstrukce ve skutečnosti nevytvořené.

3. Oblast zadávání veřejných zakázek

- Město Králův Dvůr, město Svitavy, obec Lažiště a FK SIAD Most přidělily veřejné zakázky v celkové ceně 68,5 mil. Kč uchazečům, kteří neposkytli informace a doklady o své kvalifikaci v rozsahu požadovaném zákonem o zadávání veřejných zakázek a v rozporu s tímto zákonem je z účasti na veřejných zakázkách vyloučily.
- SK Kladno v rozporu se zákonem o zadávání veřejných zakázek uzavřel na podkladě výzvy více zájemcům s vítězem smlouvu o dílo na cenu o 12,9 mil. Kč nižší oproti nabídkové ceně (28 mil. Kč) a postupně ji třemi dodatky ke smlouvě navýšil na 52,9 mil. Kč, tj. nad zákonem stanovený limit pro zadání veřejné zakázky tímto způsobem.
- FK SIAD Most, obec Lažiště a statutární město Kladno nezveřejnily na centrální adrese text výzvy k podání nabídky na veřejnou zakázku.
- Město Čáslav nestanovilo v zadávací dokumentaci veřejné zakázky obchodní podmínky a požadavek na způsob zpracování nabídkové ceny, včetně platebních podmínek a podmínek, za nichž je možno tuto cenu překročit.
- Město Litvínov nepořídilo záznam o posouzení a hodnocení nabídek obsahující popis hodnocení a zdůvodnění výběru nejvhodnější nabídky.

4. Oblast vedení účetnictví

- Statutární města Kladno, Liberec, Most, města Králův Dvůr, Čáslav, Hrádek nad Nisou, Loket, Litomyšl, Svitavy a obec Borová nevedly správné účetnictví o majetku v celkové pořizovací ceně 100 mil. Kč dotovaném ze státního rozpočtu. Nejčastějším případem porušení zákona o účetnictví bylo nepřevedení majetku po jeho dokončení z účtu pořízení na příslušný majetkový účet.

V. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ kontrolovalo hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu určenými na regionálně zaměřené Programy MMR a MF.

Mimořádnost potřeb v oblasti regionální infrastruktury financovaných z kapitoly VPS v rámci Programu MF nebyla dostatečně zdůvodněna. Program nesplňoval ani základní principy regionální politiky, když pouze necelá čtvrtina dotace byla přidělena hospodářsky a strukturálně postiženým regionům. Způsob státní podpory založený na poslanecké iniciativě odporuje základním principům programového financování reprodukce majetku, vyžadujícím stanovení cílů, priorit, finančního a časového rámce podpory. Z kapitoly VPS bylo takto nesystémově poskytnuto 4,4 mld. Kč v situaci, kdy výše podpory z Programů MMR uspokojovala pouze cca 28 % žadatelů z hospodářsky a strukturálně postižených regionů.

U žádného z kontrolovaných programů nebylo prakticky možné vyhodnotit přínosy pro hospodářský a sociální rozvoj regionů.

Vláda na MMR požadovala nahradit národní regionální programy společnými programy financovanými ze strukturálních fondů EU a státního rozpočtu, ale MMR doposud takovýto krok neučinilo. Vzhledem k možným problémům se zajištěním spolufinancování strukturálních fondů EU, v novém programovém období 2007 – 2013 je třeba zvážit, zda v kontrolovaných Programech MMR a MF nadále pokračovat, nebo je do značné míry omezit či zrušit a prostředky převést k zajištění spolufinancování strukturálních fondů.

Kontrolou činnosti příjemců dotací byla zjištěna pochybení při použití prostředků dotace, zadávání veřejných zakázek, nakládání s pořízeným majetkem a při vedení účetnictví.